

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА БОРБУ
ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ
Број: 014-06-00-00041/2013-01
Датум: 19.07.2013. године
Београд

ЗАПИСНИК

са трећег координационог састанка Агенције за борбу против корупције и других државних органа одржаног ради координације рада у борби против корупције

Састанак је одржан у петак 19.07.2013. године, у просторијама Агенције за борбу против корупције, Београд, Царице Милице 1.

Састанак је почео у 11,15 часова.

Присутни: министарка здравља Славица Ђукић Дејановић, Заштитник грађана Саша Јанковић, председник Савета Државне ревизорске институције Радослав Сретеновић, овлашћено лице Повереника за информације од јавног значаја Душица Столевски, председник Савета Републичке радиодифузне агенције епископ јегарски др Порфирије Перић, заменик генералног секретара Народне скупштине Младен Младеновић, директор Усклађености пословања и послова контроле оперативног ризика у Народној банци Србије Љиљана Вељић, саветник Првог потпредседника Владе Драган Ђоковић, секретар Министарства правде Ђорђе Цветинчанин, државни секретар у Министарству унутрашњих послова Владимир Божовић, заменик Републичког јавног тужиоца Олгица Милорадовић, в.д. председника Вишег прекршајног суда Зоран Пашалић, директор Управе за спречавање прања новца Александар Вујичић, директор Управе за јавне набавке Предраг Јовановић, помоћник директора Пореске управе Рада Костић, директор Агенције за привредне регистре Звонко Обрадовић и саветник директора Безбедносно информативне агенције Радислав Бороја.

Састанак је отворила директорка Агенције за борбу против корупције **Татјана Бабић**, која је поздравила све присутне и као прву тему отворила питање увођења посебних процедура у државним органима за заштиту лица која пријављују сумњу на корупцију. Татјана Бабић је

као разлог за постављање овог питања навела недавни случај једног узбуњивача који се обратио на адресе више државних органа и када је у складу са уобичајеном административном процедуром руководиоцу органа против кога је поднета пријава упућен допис из кога је могао да сазна ко га и зашто пријављује. Узбуњивач је одмах трпео озбиљне последице. У овом случају је дошло до сарадње између Заштитника грађана коме се узбуњивач потом обратио и Агенције за борбу против корупције која је пружила заштиту узбуњивачу. Татјана Бабић је предложила да се заједнички размотре законске могућности за увођење одговарајућих правила поступања у сваком од органа у случајевима пријављивања корупције како би се овакве ситуације у будућности предупредиле, јер се оваквим поступањем угрожава решавање случаја, а и обесхрабрују се потенцијални узбуњивачи.

Заштитник грађана **Саша Јанковић** истакао је да је предлог Закона о заштити узбуњивача упућен у Министарство правде пре три месеца, али да се негде у процедури застало и да се за то време дешавају овакве ситуације. Објаснио је да се у овом случају, узбуњивач обратио на пет адреса државних органа, наводећи 25-26 конкретних случајева корупције, са свим подацима и именима, што би било довољно за постојање основа сумње да се ради о организованој криминалној групи. Међутим, из кабинета два органа је комплетна документација прослеђена лицу које је означено и документовано као центар те групе. На тај начин је узбуњивач озбиљно угрожен, не само по питању посла, већ му је угрожен живот, с обзиром на то да се ради о сумњи на врло озбиљан криминал. Због свега тога је потребно да присутни размотре да ли је за увођење процедура којима би се обезбедило решавање оваквих ситуација могуће радити на подзаконским актима или је могуће без подзаконских аката успоставити одговарајућа правила у органима присутних.

Татјана Бабић је у смислу претходно изнетог рекла да би Агенција, крећући се у оквиру својих надлежности, могла да пружи помоћ другим органима. Напоменула је да су пријаве узбуњивача један од најважнијих елемената у борби против корупције.

Представник из Кабинета првог потпредседника Владе саветник **Драган Ђоковић** је поставио питање у којој се форми узбуњивач обратио поменути органима.

Татјана Бабић је истакла да нису сви узбуњивачи правници, да нису сви упућени у прописе и да су понекад потпуно правно неуке особе од којих се не може очекивати испуњење прописаних форми.

Саша Јанковић је додао да се од узбуњивача не може очекивати да боље познаје закон од кабинета пет важних државних органа којима се овај узбуњивач обратио. Детаљније је описао наведени случај и предложио да се у циљу спречавања понављања оваквих ситуација, организује састанак у Агенцији за борбу против корупције на нивоу шефова кабинета органа, да би се усагласило поступање.

Државни секретар у Министарству унутрашњих послова **Владимир Божовић** је предложио да се конкретан случај проследи Министарству унутрашњих послова који ће узбуњивачу пружити заштиту и читав случај поставити као један од приоритета у раду криминалистичке полиције и на тај начин показати да борба против корупције није само приоритет Владе и првог потпредседника Владе који је за то задужен, већ целе државе. Додао је да подржава предлог Заштитника грађана о организовању хитног састанка на нивоу шефова кабинета органа. Истакао је да су кабинети надлежних органа оптерећени огромним бројем представки са малим бројем запослених који та питања прослеђују на ниже нивое. У том процесу долази до ситуација да се представка као "бумеранг" врати оном ко ју је послао и да он због тога трпи последице због чега долази до губитка поверења грађана у државу. Навео је да Акциони план за спровођење националне Стратегије за борбу против корупције предвиђа оснивање посебне јединице за борбу против корупције, која ће имати већи број људи који ће се бавити искључиво тим питањем и на тај начин ће се овакви случајеви сливати на једно место где ће се даље решавати.

Олгица Милорадовић, заменик Републичког јавног тужиоца, је напоменула да предложени састанак мора да буде хитно организован, због тога што у оваквим случајевима,

пријављени користи празнину у поступању и уништава доказе. На тај начин настаје двострука штета. Предлаже да се процедура организује тако да се овакве пријаве сливају на једно место, а не да више органа истовремено поступа у истом случају.

Татјана Бабић је предложила да у таквим ситуацијама орган који је примио пријаву о томе обавести Агенцију која ће да успостави везу са органом који ће такву пријаву преузети у даље поступање.

Директор Управе за спречавање прања новца **Александар Вујичић** предложио је да се у циљу успешног оперативног поступања оформи мали оперативни тим који ће установити процедуру и написати кратак текст, по ставкама, шта треба урадити у конкретном случају и ко ће за шта, у сваком тренутку бити одговоран, која конкретна особа у органу. Тако ће се знатно олакшати поступање лицу које је узбуњивач.

Представник Кабинета првог потпредседника Владе саветник **Драган Ђоковић** је предложио да се организује кампања којом ће се грађани боље информисати по овом питању.

Татјана Бабић је навела, да је недавни случај узбуњивача докторке Бојане Бокоров, који је управо успешно разрешен, изнова подсетио јавност на важност узбуњивања.

Након дискусије, договорено је да шеф Канцеларије директора Агенције за борбу против корупције, у понедељак (22.07.2013. године), контактира шефове кабинета у органима присутних ради договора у вези са организацијом наведеног састанка. Договорено је да записник са тог састанка буде прослеђен присутнима.

Затим је **Татјана Бабић** отворила расправу поводом друге теме састанка - питање корупције у здравству. Подсетила је да је Агенција спровела истраживање везано за тзв. ситну корупцију у здравству, која је присутна, али је истакла да много већи проблем представља крупна, системска корупција која се углавном своди на неколико проблема који представљају највећи генератор корупције у здравству. Навела је пример допунског рада и листа за чекање на Институту за онкологију Војводине који је врло озбиљан и није усамљен.

Министарка здравља **Славица Ђукић Дејановић** истакла је да је системска корупција у здравству огроман проблем који није настао „преко ноћи“ и који се „преко ноћи“ не може ни решавати.

Изнела је да је Министарство здравља установило да је неколико питања кључно за решавање овог проблема.

Прво питање је питање јавних набавки. Одлучено је да се због решавања овог проблема пређе на систем централизованих јавних набавки. На тај начин би се постигао двоструки ефекат, с једне стране, економски - све ће бити набављано по много повољнијим ценама, а с друге стране, у питању је антикоруптивни механизам. Истакла је да Министарство уложило огроман напор и да су измењени Закон о здравственом осигурању и Закон о здравственој заштити. У циљу доношења правих решења консултовани су други органи, као и експерти Светске банке који имају огромно искуство. Суштина промена је транспарентност целокупног поступка јавне набавке.

Даље је навела и пример апотека и расподеле "здравственог динара", где су антикоруптивни потези које је предузело Министарство наишли на огромне отпоре.

Као следеће битно питање навела је питање запошљавања у здравству. Директорима су дата превелика овлашћења и више од деценију је пракса запошљавање мимо конкурса. Министарство је проучило овај проблем и свим директорима здравствених установа је упућено упутство о враћању на систем запошљавања путем конкурса. На овом пољу је Министарство сарађивало са Министарством рада чија је ово проблематика.

Следеће на шта се осврнула је проблем квалитетног регулисања прековременог и допунског рада. Рекла је да је чињеница да се допунски рад користи за прављење вештачких листа чекања и да се појединци помоћу допунског рада богате. У Министарству су мишљења да би овај проблем могао да се реши изменама Закона о здравственој заштити. Истакла је да је

решавање овог проблема врло осетљиво, нарочито што због малих плата које имају, најбољи лекари одлазе.

Навела је да су сви наведени проблеми затечени, дугогодишњи и да имају статус обичаја, тако да захтевају врло озбиљан приступ. Стога је Министарству потребна подршка свих присутних органа. Изнела је и пример медијског напада појединих медија на Министарство здравља.

Осврнула се и на проблем тзв. ситне корупције. Министарство се за решавање овог проблема обратило невладином сектору и као резултат те сарадње је настао пројекат у оквиру кога постоји телефонски број на који грађани пријављују ситну корупцију. Читава идеја је дала одличне резултате, нарочито у делу који помаже да се идентификују горуће тачке и Министарство намерава да је даље развија.

Затим се надовезала на прву тачку састанка и изнела да Министарство већ ради на измени постојећих и изради нових процедура. Тако ће убудуће у општини постојати правник, саветник за права пацијената, коме ће се грађани обраћати.

Додала је да ће Министарство здравља о предузетим мерама информисати јавност.

Заштитник грађана **Саша Јанковић** поздравио је чињеницу да је разрешен директор Института за онкологију Војводине и подсетио на хронологију читавог случаја.

Истакао је да је потребно раздвојити појмове прековременог и допунског рада лекара. Сматра да прековремени рад није споран, али да се допунски рад у здравству примењује на начин који није добар. Допунским радом се не могу третирати основне услуге које су обухваћене обавезним здравственим осигурањем, тако да допунски рад искључује постојање листи чекања. Наводи да би Министарство здравља требало да претходно процени шта је допунски рад и да да сагласност на предлог плана допунског рада. Проблем представља чињеница да се допунски рад обавља а да Министарство није дало сагласност.

Навео је негативни пример обављања допунског рада кардиолога и радиолога у Клиничком центру Србије, као и негативни пример лекара из Ниша.

Осврнуо се и на питање контроле централизовања јавних набавки и навео пример изигравања ових мера где се поступак спроводи на такав начин да доводи до интервентног увоза. Истакао је да постоји хитна потреба процесуирања оваквих случајева.

Такође је поставио питање да ли је Министарство рада предузело нешто за измену закона којим би се решио проблем запошљавања без спроведеног конкурса.

Директор Управе за јавне набавке **Предраг Јовановић** је упозорио да централизоване јавне набавке носе одређене ризике. Да би се они умањили важно је активирати Комисију за заштиту конкуренције. Друга битна ствар је не потценити значај отпора који се јављају код централизованих јавних набавки. Навео је пример из Словеније где тендер због отпора траје деветнаест месеци. Коначно је истакао да би Министарство здравља требало да код јавних набавки за апотекарске установе преиспита увођење тзв. "касас конта" као критеријума који се користи приликом избора понуђача. Касас конто представља попуст на понуђену цену и врло је дискутабилан као критеријум за избор понуђача.

Директор Агенције за привредне регистре **Звонко Обрадовић** поставио је питање да ли се у Министарству здравља размишља о увођењу праксе да директори у здравству буду људи који по професији нису лекари.

Министарка здравља **Славица Ђукић Дејановић** одговорила је да директори првенствено одговарају за законитост рада установе, те би било најлогичније да буду правници. Међутим, таква идеја, коју је и лично заступала, наишла је на страховите отпоре који су били и већи него отпори који су се односили на уређење рада апотека. Истакла је да и даље сматра да директори мањих организационих јединица (директори клиника) треба да буду људи из струке, али да директор здравствене установе, клиничког центра, болнице, треба да буде најспособнији менаџер. Сматра да ће због отпора то морати да сачека и да је потребно и пронаћи људе који ће имати одговарајућа знања да раде овај посао.

Председник Вишег прекршајног суда **Зоран Пашалић** изнео је, као допуноу, информацију да Факултет организационих наука образује одличан кадар на Одсеку за менаџмент у здравству.

Председник Савета Државне ревизорске институције **Радослав Сретеновић** осврнуо се на случај "апотека" и навео да је ДРИ извршила ревизију у апотекарским установама после чега је поднела одговарајуће пријаве судовима. Изнео је проблеме са којима се ДРИ суочила у раду по овом питању, везане за већтачења која је суд тражио.

Након дискусије везане за питање ко доноси коначну одлуку у поступку ревизије, суд или ДРИ, као и односа независних тела и судова, у којој је учествовало више присутних (председник Вишег прекршајног суда **Зоран Пашалић**, председник Савета Државне ревизорске институције **Радослав Сретеновић**, Заштитник грађана **Саша Јанковић**, директор Агенције за борбу против корупције **Татјана Бабић** и државни секретар у Министарству унутрашњих послова **Владимир Божовић**) закључено је да је на ову тему потребно организовати посебан састанак.

Директор Управе за спречавање прања новца **Александар Вујичић** предложио је да се проблеми и питања који се јављају на овим састанцима што пре „спуштају“ на оперативни ниво како би се постигла ефикасност.

Саветник директора Безбедносно-информативне агенције **Радислав Бороја** нагласио је да БИА нема законску надлежност када су у питању кривична дела корупције али да кроз рад долази до информација о кривичним делима са елементима корупције. Такође, БИА има интензивну сарадњу са преко 50 међународних сродних служби и у оквиру међународне сарадње долази до сазнања која се могу користити у борби против корупције. Поставио је питање шта се конкретно очекује од БИА када је у питању прва тачка састанка, с обзиром на то да већ имају законску обавезу пријављивања ових дела.

Директорка Агенције за борбу против корупције **Татјана Бабић** појаснила је да је важно да у ситуацији када се лице које жели да пријави сумњу на корупцију обрати неком органу и затражи заштиту буде заједничким напором органа и заштићено, да не трпи никакве последице. У таквој ситуацији орган треба да се обрати органу надлежном за заштиту узбуњивача, а то је до доношења закона који ће регулисати ову област, Агенција за борбу против корупције. По доношењу предметног закона тај орган ће бити Заштитник грађана.

Државни секретар у Министарству унутрашњих послова **Владимир Божовић** је додао су органи који су надлежни за поступање по пријавама ових кривичних дела, до октобра МУП и тужилаштво, а од октобра ступањем на снагу нове законске регулативе, тужилаштво. Стога је потребно првенствено ојачати капацитете тужилаштва и полиције, јер други органи не могу у овим случајевима да воде истрагу. Замолио је да сви органи ове информације достављају полицији и тужилаштву и да им помогну у њиховом раду. Истиче да је најважнија сарадња и координација органа у борби против корупције и да ће у оквиру свог министарства одмах затражити информацију докле се стигло у провери навода које је дао узбуњивач у примеру са почетка састанка. Сматра да ће му се на тај начин најбоље пружити заштита.

Под тачком „Разно“ **Татјана Бабић** је предложила да се наредни састанак одржи у последњој седмици августа или првој седмици септембра, најбоље у петак. Предложила је да једна од наредних тема буде корупција у правосуђу и позвала је присутне да са своје стране предложе нове теме састанака за које налазе да је потребно и корисно да се расправе.

Министарка здравља **Славица Ђукић Дејановић** предложила је да на наредном састанку представник Министарства здравља детаљно извести о томе које конкретне мере је само министарство предузело ради решавања проблема корупције у здравству, као и да убудуће органи извештавају о томе шта је предузето између два састанка.

Директор Управе за спречавање прања новца **Александар Вујичић** подржао је овај предлог.

Директор Управе за јавне набавке **Предраг Јовановић** подсетио је да је Законом о јавним набавкама прописана обавеза да Управа за јавне набавке и Агенција за борбу против корупције заједнички припреме план борбе против корупције у јавним набавкама. Зато је потребно формирати радну групу од представника институција које су релевантне за ово питање. Рок за израду тог документа је шести октобар, па је предлог да се што пре организује састанак где ће се о томе постићи договор.

Директор Агенције за борбу против корупције **Татјана Бабић** одговорила је да ће Агенција контактирати Управу за јавне набавке у циљу организације овог састанка.

Састанак је завршен у 12,55 часова.

У Београду 19. јула 2013. године

Агенција за борбу против корупције